

MENESTYVÄ
YRITYS –
LIIKETOIMINTA
OSAAMISEN
PERUSTEET.

VIITALA RIITTA,
JYLHÄ EILA

Mitä on
yrittäjyys?

Yrittäjyys..

Ammatti, työ ja
elämäntapa

Taloudellinen riski
erottaa palkkatyöstä

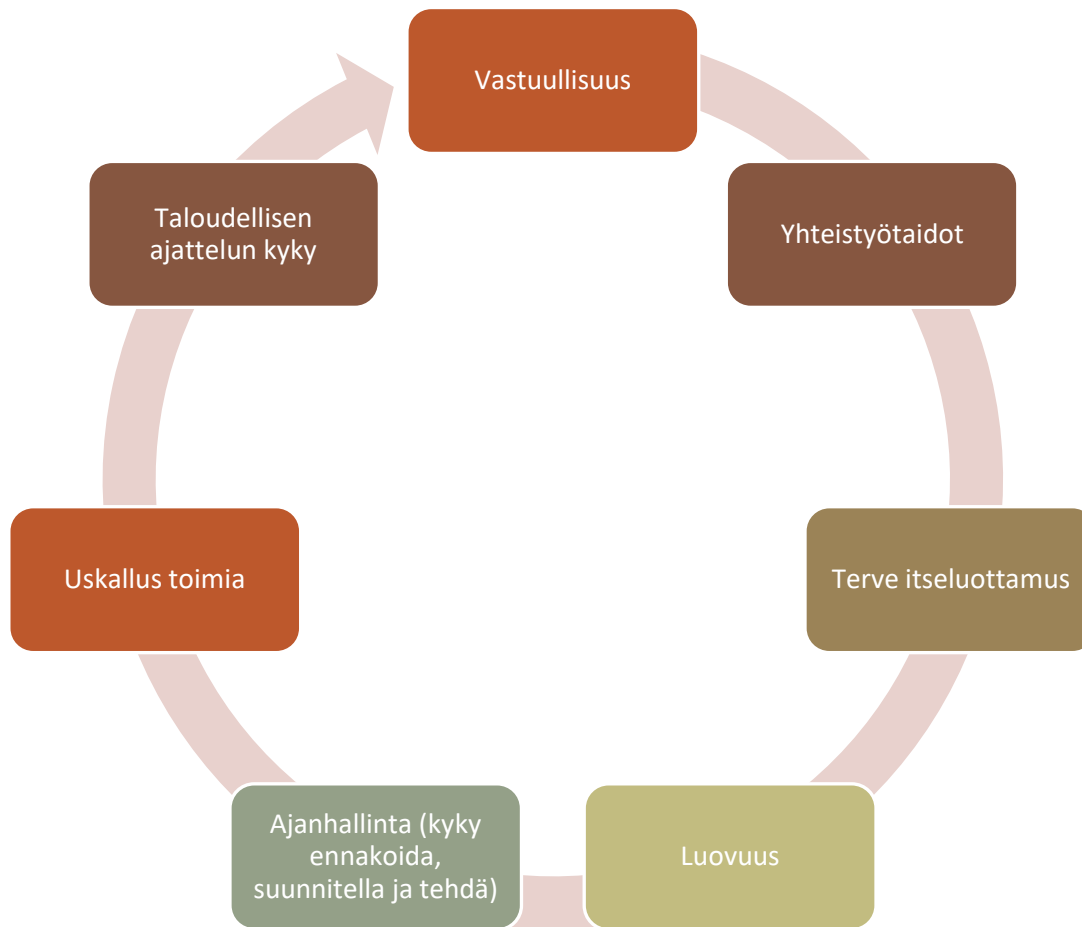
Mahdollisuudet
vaurastua

Vapaus omien
työtehtävien valinnassa,
oman luovuuden ja
kyvykkyyden
toteuttaminen

Yrittäjällä on halu ja
tahto toimia yrittäjänä

Tie yrittäjäksi?

Yritteliään
persoonan
ominaisuuksia?

Tahto ja halu toimia yrittäjänä

Päätöksentekokyky

Paineensietokyky – riskit, taloudellinen vastuu

Ammattitaito

Halu onnistua ja toteuttaa itseään

Ulospäin suuntautunut, sosiaalinen

Pitkäjänteinen

Peloton, itsevarma

Sinnikäs, eteenpäin suuntautunut riskinottaja

Millainen
on hyvä
yrittäjä?

Sisäisesti yritteliäs työntekijä:

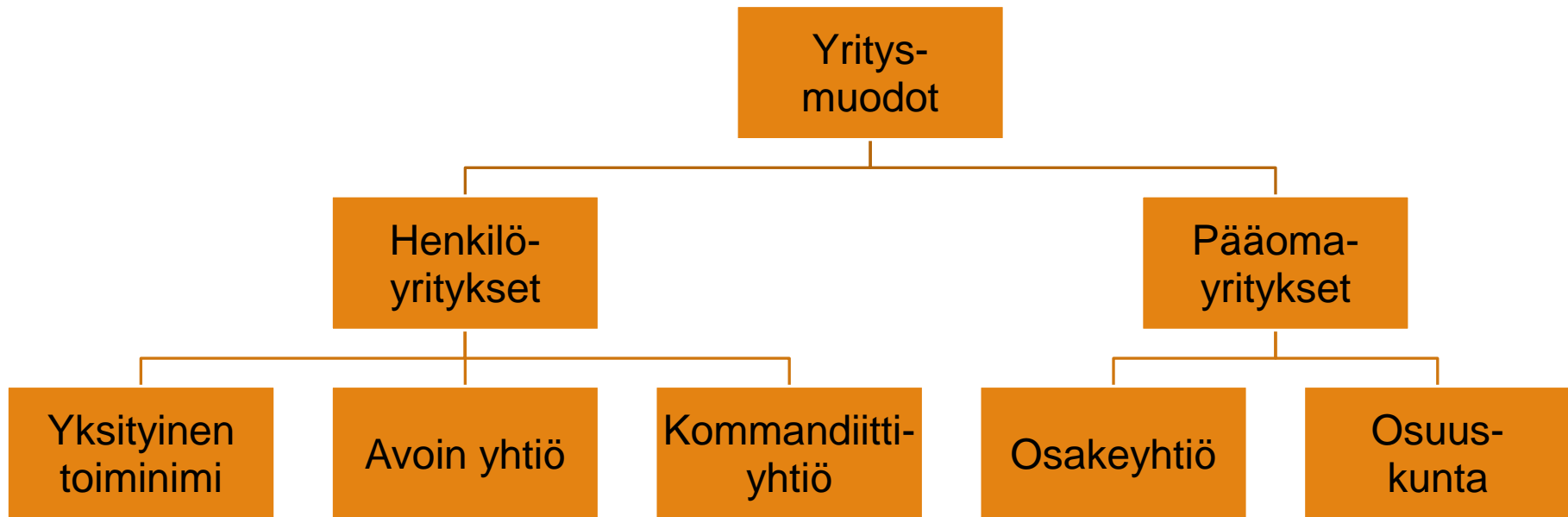
Tavoitteellinen ja
suoritusmotivaatio
korkea

Ideointikyky,
vaihtoehtojen
tuottaminen

Myyntitaito,
vaikuttamiskyky

Helikopterikyky,
kokonaisuuksien
hahmottaminen

Kyky
päättökseen ja
vastuunkantamiseen

Nalle Puh
toimintastrategian
laatijana:

Selvitä missä olet (lähtökohta)

Päätä, minne haluat mennä

Mietin, miten pääset sinne

Käytä kompassia (kehitä mittarit)

Ala kävellä (tai juosta)

Yrityksen talouden ydin

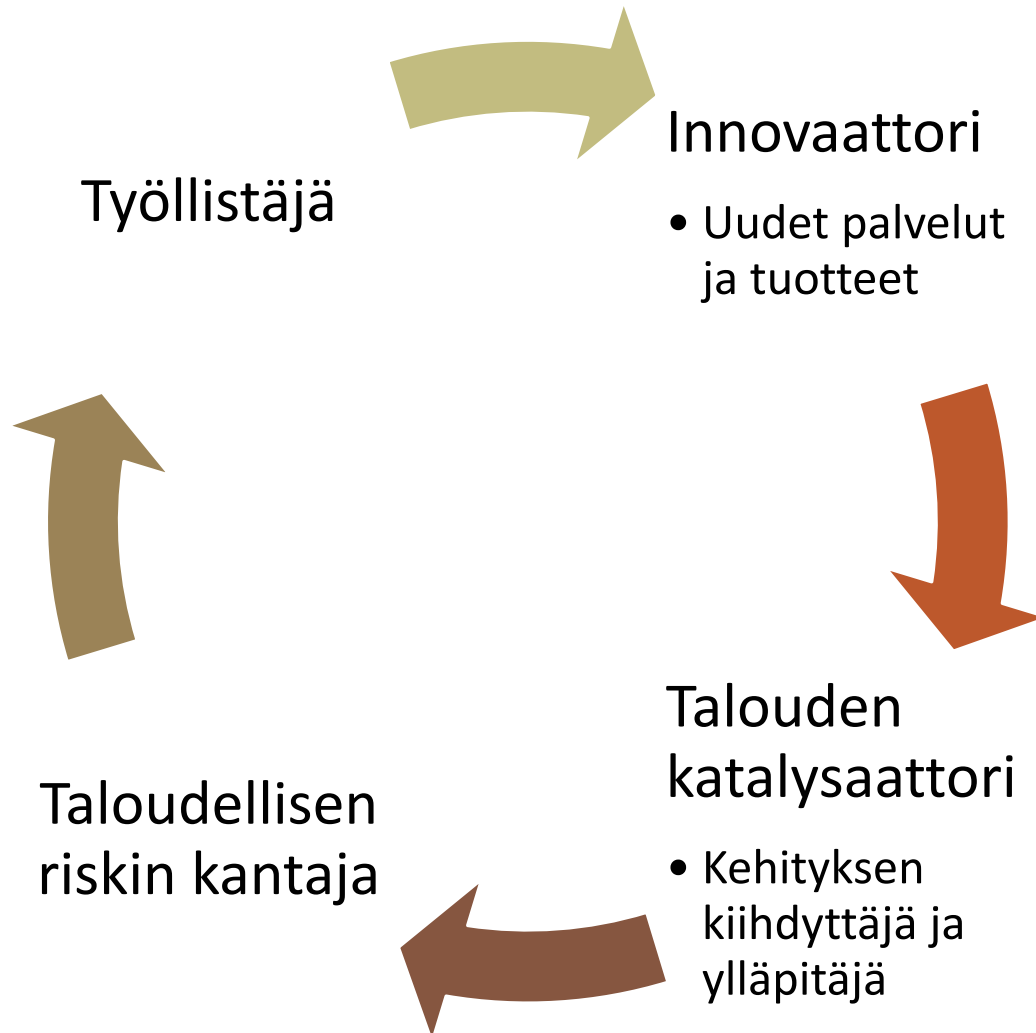
Kannattavuus eli
voitto

Maksuvalmius eli kyky
maksaa laskut

Vakavaraisuus eli
oman ja vieraan
pääoman suhde

Yrittäjän roolit
ja
tehtäväkenttä?

Liikkeenjohdon osa-alueet?

Asioiden johtaminen
(management)

Järjestelmät, liikkeenjohto

Johtajuus (leadership)

Henkilöstön sitouttaminen
tavoitteisiin

Yrittäjyys
(Entrepreneurship)

Liiketoiminnan
uudistaminen,
synnyttäminen, jatkaminen

tuoteosaaminen
(tuotekehitys,
innovaatiot)

tuotanto-osaaminen
(tuotannon ja logistiikan
optimointi)

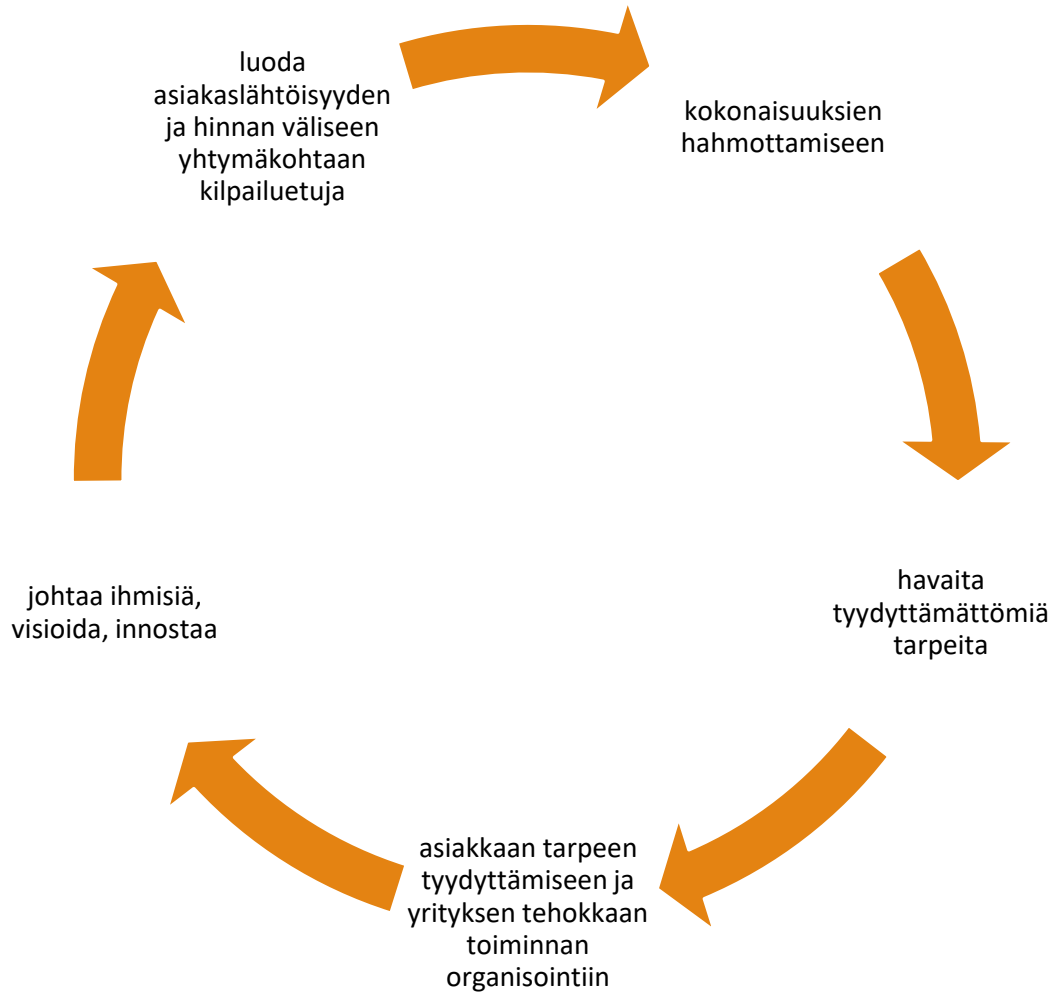
asiakas- ja
markkinointiosaaminen
(asiakassuhteiden
solmiminen ja
säilyttäminen)

talousosaaminen
(kannattavuus,
rahoituksen riittävyys)

vuorovaikutusosaaminen
(yhteysverkot)

ammattitaito-osaaminen
(oma ammattitausta)

Yrittäjän
taitovaatimuksia?

Yrittäjällä
on kyky..

Yrittäjä yhdistää:

Asiakkaiden tarpeet

Yrityksen tarpeet

Mitä? (tuote, palvelu)

Kenelle? (asiakkaat)

Miten? (prosessi, imago, brändi)

Tavoitteet? (visio)

Liikeidea?

Liikeideoiden luokittelu:

Tuoteidea
(keksintö tai
uudistus)

Valmistusidea
(tehokkuus,
joustavuus)

Palveluidea (laatu,
nopeus,
luotettavuus)

Markkinaidea
(markkinarako)

Taitoidea (yrittäjän
henkilökohtainen
taito)

Uutta luova yrittäjyys (innovaattori)

Resursseja uudelleen suuntaava yrittäjyys
(Uudet yrittäjät innovaattorin perässä)

Resurssien käyttöä tehostava yrittäjyys
(Toiminnan rationalisointi)

Resursseja uudelleen käyttävä yrittäjyys
(Vararikot, yritystoiminnan lopettamiset
toisen yritystoiminnan perustana)

Yrittäjyyden
muotoja:

Yritystoiminnan vaiheet:

Aloitus

- markkinoille tulo

Kasvu

- markkinoiden kehittäminen

Kypsyminen ja uusiutuminen

- asemien puolustaminen

Lopettaminen

- poistuminen markkinoilta,
liiketoiminnan muuttaminen rahaksi

Yrityksen elinkaari

Siemenvaihe

- suunnittelu

Kuolemanlaakso

- Opettelu ja rakentamisvaihe
  - 1/3 yrityksistä lopettaa 2-vuoden aikana
  - 3/5 yrityksistä lopettaa 5-vuoden aikana

Yritystoiminnan vakiintuminen

- Pitkäjänteinen työskentely onnistuu

Yrityksen
kehitysvaiheiden
vaatima
osaaminen
vaihtelee:

Alkava yritys

- Markkinointi, kaupallistaminen, riskinoton hallinta

Nopean kasvun vaihe

- Suunnittelujärjestelmien osaaminen, markkinointi, rahoitus, strateginen näkemys toimialasta

Vakaan kasvun vaihe

- Tunnuslukuseurannan hallinta, toimialatuntemus ja –järjestelyn osaaminen, sisäisen ja ulkoisen tehokkuuden ymmärtäminen, reagoitiherkkyys ja –valmius

Kriisi tai oleellinen muutosvaihe

- Ihmistuntemus, operatiivinen osaaminen ja yrityksen tuntemus, tervehdyttämisen osaaminen, hyvät sidosryhmäsuhteet, juridinen osaaminen

Liiketoiminnan rahoitus

Yrityksen omistaja sijoittaa yritykseen omaa pääomaa

- Rahoitusta tarvitaan:
  - Investointeihin eli kiinteisiin hankintoihin
  - Käyttöpääoma eli toiminnan pyörittäminen

Oma pääoma pysyy yrityksessä koko sen toiminnan ajan.

- Tuotto: omalle pääomalle voidaan maksaa osinkoa tai sitä voidaan ottaa voitto-osuuksina

Vieras pääoma: yritys hyödyntää sovitun ajan

- Laina, luotto
  - Vakuus (henkilötakaus, reaali- vakuus (esim. kiinnitys)
  - Tuotto eli korko
- Avustukset, tuet

Yrityksen sidosryhmät:

Asiakkaat

- Omat
- Asiakkaiden asiakkaat

Sisäiset sidosryhmät

- Henkilöstö ja johto
- Omistajat, rahoittajat
- liiketoimintayksiköt

Tavaroiden ja palvelujen toimittajat

- Tavaroiden ja palvelujen tuottajat
- Raaka-aineiden, järjestelmien, komponenttien toimittajat

Rinnakkaiset sidosryhmät

- Yhteistyökumppanit ja verkostot
- Kilpailijat
- Rahoittajat
- Julkinen sektori

Yhteistyön asteiden luokittelu:

Toimittajasuhde

- Hinta
- Monesti kertaluonteinen

Yhteistyö

- Hinta-laatusuhde
- Perustuu sopimukseen

Liittouma

- Taloudellisesti tuottava yhteistyö
- Tavarantoimitus

Strategiakumppanuus

- Korkein sitoutumisen aste
- Pitkän aikavälin yhteistyö

Yritystoiminnan riskit:

Omaisuusriskit

- Tuotevastuu
- Äkillinen tuho esim. tulipalo

Henkilöriskit

- Avainhenkilöiden sairastuminen, irtisanoutuminen ym.

Toimialasta ja olosuhteista johtuvat riskit

- Ympäristö- ja kuljetusriskit

Vastuuriskit

Liikeidean ydin:

Mitä?

Kenelle?

ASIAKAS

YRITYKSEN TOIMINTATAVAT

TUOTE

TUOTTEEN IMAGO

Miten?

Millä imagolla?

Yrityksen markkinat jakautuvat:

Kulutushyödykemarkkinat:

- Ostot henkilökohtaiseen kulutukseen
  - Asiakkaita ja kilpailijoita paljon
  - Epärationalisuus
  - Tulotaso, hinta, tarpeet, asenteet, odotukset, sidosryhmät
  - Mainonta
-

Tuotantohyödykemarkkinat:

- Ostot organisaation tarpeisiin
- Asiakkaita ja myyjiä vähemmän -> keskinäiset kontaktit läheisiä
- Ostopäätöksissä mukana useita henkilöitä
- Ostoprosessi monimutkaisempi kuin kulutustavarakaupassa

	Selvitettävä:	Keinot:	Toiminta
Asiakas	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mieltymykset ➤ Tottumukset ➤ Mielenpitoet ➤ Päätöksentekotavat ja kriteerit 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Markkinointitutkimus ➤ Kohderyhmät eli segmentit 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tuotekehitys ➤ Markkinointikeinojen valinta
Toimintaympäristö	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kilpailijat ➤ Kilpailevat tuotteet 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Markkinointitutkimus 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hintataso ➤ Markkinointi- ja myyntimenetelmät ➤ Oma tuote

Kirjoituspöytä tutkimukset

Kirjallisen aineiston tutkiminen

Haastattelututkimukset

Henkilökohtaisesti tai puhelimitse, tietty otanta

Kyselytutkimukset

Postitse kirjallinen kysely, tietty otanta

Havainnointi

Tarkkailu ostotilanteessa

Ryhmäkeskustelut ja – arviointi

Asiakaspaneeli osallistuu laadunkehittämissprojektiin

Markkinaselvitykset
jaetaan:

Tuotteen/palvelun arvo?

Ostoarvo €

- Tuotteen hinta-laatu -suhde

Käyttöarvo

- Palkitsemisarvo (brändi, bonukset)
- Takuarvo
- Suorituskykyarvo (esim. ohjelmisto, valmennus tms.)
- Mukavuusarvo (lisäpalvelu)
- Ainutlaatuisuusarvo (jäsenyys, erikoistilaisuudet)
- Nautintoarvo (elämys)
- Imagoarvo

Yrityskuvan rakentamisen ABC:

NIMI: napakka,
mieleenpainuva

LOGO:
hyvännäköinen,
erottuva.

VÄRI: tunnusväri/-
värit, jotka näkyvät
kaikessa esim.
Fazerin sininen

ISKULAUSE:
"Connecting
people"

TARINA: tuotteen
synty ym.

**MAINONNAN
LINJA:** tietty tapa
tai tyyli
mainonnassa

Asiakas- segmentointi

```
graph TD; A[Asiakas-segmentointi] --> B[Massa-markkinointi]; A --> C[segmentti]; A --> D[One-to-one-asiakassuhde]; B --> E[Markkinointi koko markkinoille]; C --> F[Tuotteiden ja markkinoinnin erilaistaminen eri asiakkaille]; D --> G[Yksittäisen asiakkaan tarpeet];
```

Massa-
markkinointi

Markkinointi koko
markkinoille

segmentti

Tuotteiden ja
markkinoinnin
erilaistaminen
eri asiakkaille

One-to-one-
asiakassuhde

Yksittäisen
asiakkaan
tarpeet

Markkinoinnin jaottelu:

Reagoiva markkinointi

trendien haistelu ja reagointi

Ennakoiva markkinointi

Trendsetter eli trendin luoja

Yritetään muuttaa kulutustottumuksia

Uudet tuotteet, palvelut, liiketoiminta...

Tarpeita luova markkinointi

Markkinointistrategian ydin:

Kohderyhmät eli segmentit

- Yritys tunnistaa keskeiset asiakasryhmät

Ydinasemointi: perushyöty asiakkaalle

- Asiakkaan tarve
- Esim. turvallisuus, suorituskyky...

Hinta-asemointi

- Hinta-laatu –suhde
- Hinnan merkitys ostopäätökseen vs. muut tekijät?

Arvoväittäjä asiakkaan kysymykseen

- Miksi minun pitäisi ostaa teiltä?

Jakelustrategia

- Miten tuote/palvelu toimitetaan asiakkaalle

Markkinointiviestintä

- Keskeiset kanavat ja periaatteet

4-P (yritys) vs.
4-C (asiakas)

Product vs. Customer value

- Tuote ja sen arvo asiakkaalle

Price vs. cost to customer

- Hinta ja kustannus

Promotion vs. communication

- Markkinointiviestintä ja viestintä

Place vs. convenience

- Saatavuus ja mukavuus

AIDA = Markkinointiviestinnän tavoiteprosessi

ATTENTION

- huomio

INTEREST

- Poistetaan tietämättömyyttä

DESIRE

- Vaikutetaan asenteisiin

ACTION

- Vaikutetaan käyttäytymiseen

Markkinointiviestintä
voidaan jakaa
seuraaviin osa-
alueisiin.

Massamarkkinointi

- Mainonta, menekinedistämistyö

Vuorovaikutusmarkkinointi

Henkilökohtainen myyntityö

Myynninedistäminen

Tiedotus- ja suhdetoiminta

suoramarkkinointi

Markkinoinnin kilpailukeinot

Mainonta

- Tuotteen ja yrityksen tunnettavuus
- Ostotarve
- Eri mainosvälineiden käyttö: lehdistö, sähköiset tiedotusvälineet, suoramainonta, ulkomainokset

Myyntityö

- Asiakaskontakti

Menekinedistäminen

- Myynnin tukeminen ja tehostaminen
- Myyjien tuotetuntemus, asiakkaiden tuotetuntemus
- Tuote-esittelyt, tavaränäytteet, hinnanalennukset, kilpailut, arpajaiset, messut, näyttelyt

Suhdetoiminta

- Asiakkaat, suuri yleisö, tavarantoimittajat, rahoittajat, järjestöt, viranomaiset eli kaikki sidosryhmät

Jakelutiet ja logistiikka – tie asiakkaan luo

Vähittäisliike

Postimyynti

Ostoskanava

Suoraan
valmistajalta

Sähköinen
kauppapaikka

Ideasta tuotteeksi

Tuotantosuunnittelun prosessi:

- Idea
- Idean arviointi ja suojaus
- Tuotekehitys
- Tuote
- Tuotanto ja markkinointi

Tuotantosuunnittelussa huomioidaan

- markkinat
- kilpailijoiden tuotteet,
- normit,
- asiakkaiden tarpeet (asiakas- ja markkinalähtöisyys)

Tuotantopäätökseen vaikuttavat

- Käytettävissä olevat varat?
- Tekninen osaaminen?
- Strategiat?

Tuotantosuunnittelun sykli on kiihtynyt

- yrityksen on itse pyrittävä tekemään tuotteensa tarpeettomaksi tuotekehityksellä

Idean suojaus

Patentti (20-v)

Hyödyllisyysmallisuoja

Mallisuoja

Oikeus tavaramerkkiin

Tuotantostrategian osa-alueet:

Tuotantomuodot
(miten tuote valmistetaan)

Kapasiteetinlisäykset
(oma tuotanto, alihankinta?)

Sijaintipaikkapäätökset
(asiakkaat, raaka-aineet, työvoima, kuljetus ja jakelu)

Tuotantoteknologia
(millaista teknologiaa valmistuksessa käytetään?)

Tuotetekniikka
(tekniikka, laatu, testaus)

Työvoimakysymykset
(määrä, laatu, kohdentaminen)

Tuotannon ohjausperiaatteet
(tuotannon sisäinen organisointi)

Alihankkijoiden osuus
tuotantoresursseista

Tuotantomuotojen jaottelu:

Tuotteen mukaan:

- Tilaustuotanto (asiakkaan tilauksen mukaan)
- Vakiotuotanto (aina sama)

Valmistusaloitteen mukaan:

- Asiakasohjautuva tuotanto (tilaukset)
- Varasto-ohjautuva tuotanto (aina saatavilla)

Valmistusprosessin jatkuvuuden mukaan:

- Kappaletavaratuotanto (erilliset tuotteet)
- Prosessituotanto (kappaleet virtaavat prosessista toiseen eikä niitä välttämättä voi erotella esim. kemianteollisuus)

Tuotantoerien mukaan voidaan jakaa:

- Yksittäistuotanto (esim. omakotitalojen rakentaminen)
- Sarjatuotanto (tietty sarja, jonka jälkeen toinen sarja erilaista tuotetta)
- Yhtenäistuotanto (massatuotantoa, yksi tuotetyyppi pitkäaikaisesti)

TALOUS

Menestyvä yritys:

- Hyvä kannattavuus -> voitto
  - Tuotot suuremmat kuin kustannukset
- Riittävän korkea omavaraisuus
  - Oman pääoman ja vieraan pääoman suhde
- Hyvä maksuvalmius
  - Kyky selviytyä juoksevista menoista

Ongelmayritys:

- Liikaa velkaa, menot ylimitoitettut tuloihin verrattuna
- tulokertymä liian optimistisesti arvioitu
- suunnittelu ja seuranta riittämätöntä
- väärä hinnoittelu
- tehoton maksujen perintä.

Kiinteät kustannukset:

Syntyy vaikka yhtään tuotetta ei valmistettaisi

Tuotannon määrästä riippumattomia

Tyypillisiä:

- Vuokrat
- Poistot
- Lämmitys, ilmastointi, siivous
- Palkat
- Osa markkinointikuluista

Muuttuvat kustannukset:

Myytävät tavarat

Raaka-aineet, puolivalmisteet

Valmistuksen ja myynnin yhteydessä kuluvat tavarat

Valmistuksesta johtuvat palkat

Valmistuksesta johtuva tavaran käsittely

Energia

Katetuottolaskelma

Yrityksen kannattavuutta voidaan seurata:

KATETUOTTOLASKELMA

- Tuotot:
- Muuttuvat kustannukset

KATETUOTTO

- kiinteät kustannukset
- Poistot
- Korot

TULOS

- Katetuoton oltava riittävä, jotta sillä voidaan kustantaa kiinteät kustannukset ja voitto.

Katetuottoprosentti

Ilmaisee mikä osa yrityksen tuloista riittää kattamaan kiinteät kulut, voiton ja investoinnit.

- $KTP=100x$

Katetuotto

Myyntituotot

Hinnoittelun perusteita:

hinnan on katettava kustannukset ja voitto

- Liian korkea hinta leikkaa kysyntää
- Liian matala hinta aiheuttaa ylikysynnän, eivätkä kustannukset tule katetuiksi

Markkinaperusteinen hinnoittelu:

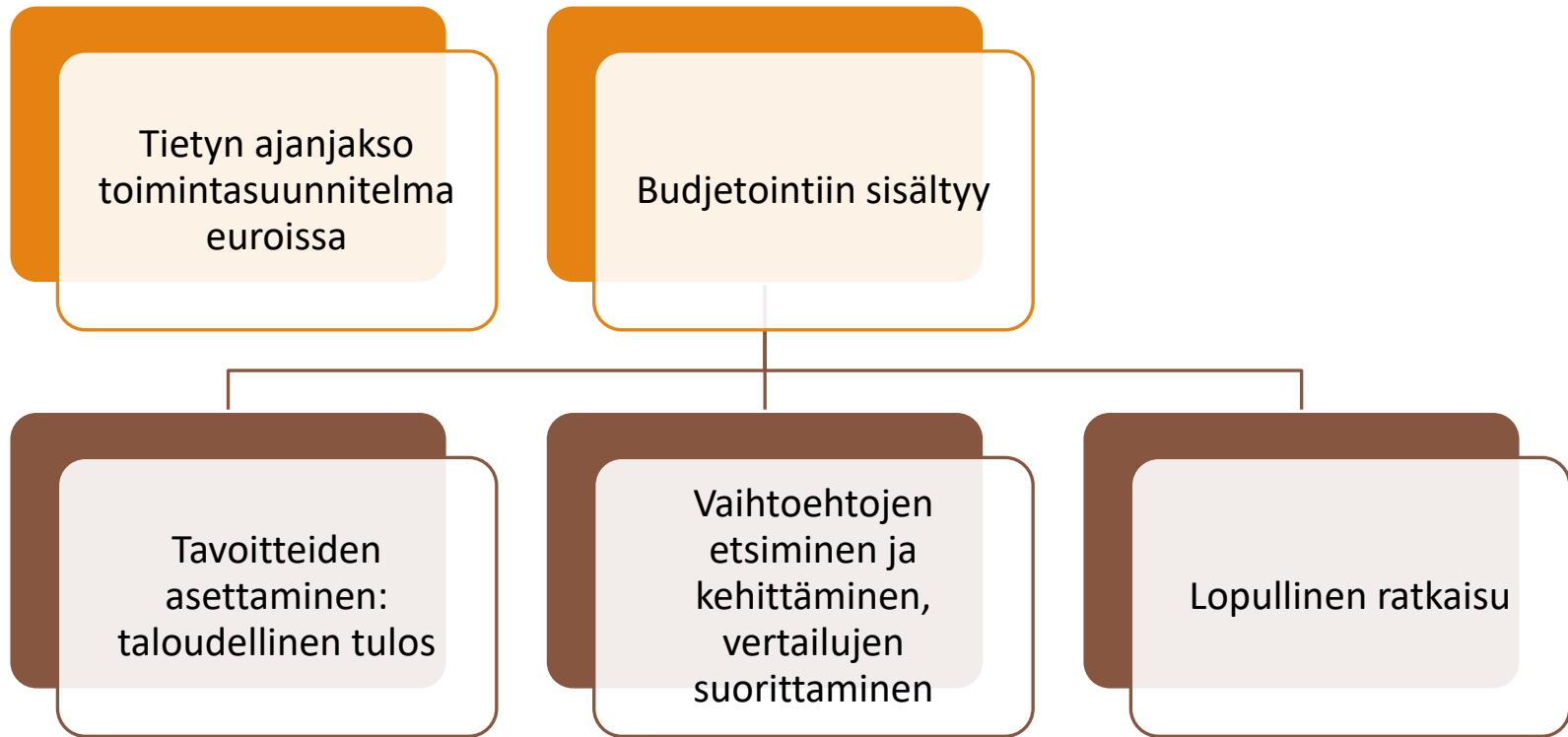
- Yritys sopeuttaa kulunsa asiakkaiden määräämään hintaan

Kustannusperustainen hinnoittelu

- Yritys pyrkii kattamaan hinnalla kustannukset

Budjetointi

Kirjanpito

Kirjanpidossa yrityksen tuloja, menoja ja rahoitustapahtumia seurataan kirjanpitotileillä

Tilikauden lopussa tilinpäätös

Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman (tulot, menot, tulos), taseen (omaisuus) ja toimintakertomuksen.

Henkilöstöjohtamisen periaatteita:

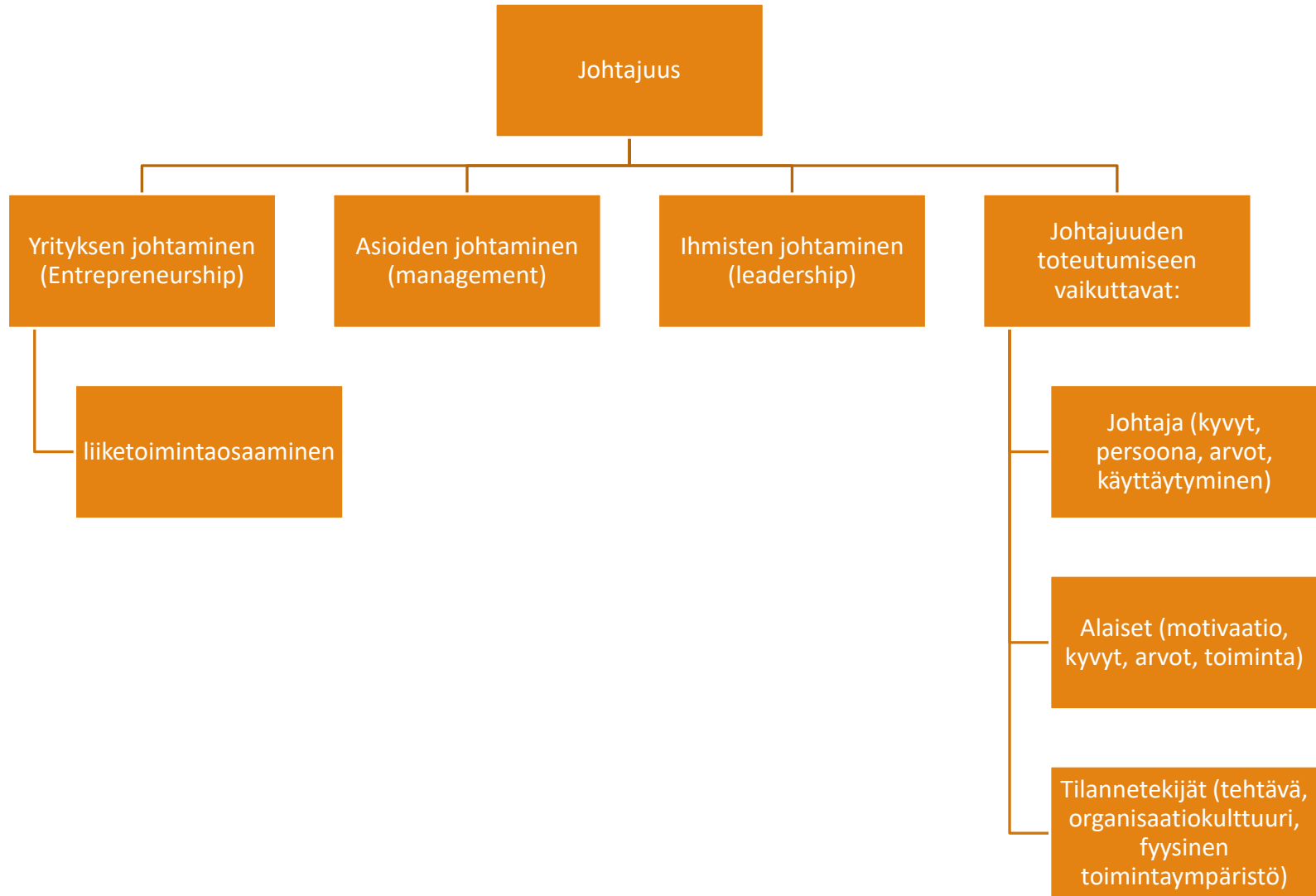

Henkilöstö = yrityksen kriittisin menestystekijä

- Yrityksen inhimilliset voimavarat ja ydinosaaminen (yritykselle strategisesti tärkeä tieto ja osaaminen)

Henkilöstöpolitiikka:

- Määrä, rakenne, koulutus, osaaminen
- Rekrytointitavat
- Osaamisen ylläpito ja kehittäminen
- Kannustus- ja palkitsemisjärjestelmät
- Johtajuus
- Uudelleen sijoittaminen

Jatkuvaan oppimiseen

Omaan päätöksentekoon

Saada huomiota ja arvostusta

Nähdä työn merkitys ja mielekkyys

Tulevaisuuden odotuksiin

Hyvä johtaja huomioi johtajuudessaan em.
tarpeet.

Ihmisellä
on
työssään
tarve: